

28.01.2025

Ніна Сокиринська

ЗИМОВІ ПЕДАГОГІЧНІ СТУДІЇ-25

ШКОЛА МОЛОДОГО ВИХОВАТЕЛЯ-МЕТОДИСТА ЗДО
(стаж роботи до 3-х років)

**«ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В
СУЧАСНОМУ ЗДО»**

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ДОШКІЛЬНУ ОСВІТУ»

від об.об.2024 р. № 3788-ІХ

Постійна адреса:

<https://zakon.rada.gov.ua/go/3788-20>

• Публікації документа

- **Голос України** 06.07.2024 - № 74
- **Урядовий кур'єр** 19.07.2024 - № 146
- **Офіційний вісник України** 26.07.2024 - 2024 р., № 65, стаття 3895

•

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ДОШКІЛЬНУ ОСВІТУ»

- **Розділ XII. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ**

внесено зміни до Закону України "Про освіту"
(Відомості Верховної Ради України, 2017 р.,
№ 38-39, ст. 380,

ЗМІНИ ДО ЗАКОНУ «Про освіту»

- **Стаття 1** частина перша Основні терміни та їх визначення доповнено пунктами 8⁻¹ такого змісту:
 - "8⁻¹) здорове освітнє середовище - сукупність умов, заходів і правил у закладі освіти, що спрямовані:
 - ❖ на формування культури здорового способу життя (знань, навичок, здатності та усвідомленої потреби) в усіх учасників освітнього процесу і зміцнення здоров'я здобувачів освіти у безпечному освітньому середовищі, зокрема шляхом організації оптимального розподілу рухової активності, фізичних та інтелектуальних навантажень і відпочинку,

ЗМІНИ ДО ЗАКОНУ «Про освіту»

- **Стаття 1** частина перша Основні терміни та їх визначення доповнено пунктами 8⁻¹ такого змісту:
 - "8⁻¹) здорове освітнє середовище - сукупність умов, заходів і правил у закладі освіти, що спрямовані на:
 - ❖ формування психологічного та/або психолого-педагогічного супроводу,
 - ❖ формування культури особистої гігієни, здорового харчування, безпекового, екологічного мислення та поведінки, у тому числі в інформаційному (зокрема цифровому) середовищі, культури діалогу та ненасильницької, безконфліктної комунікації,
 - ❖ проведення профілактичних і просвітницьких заходів,
 - ❖ застосування ергономічних підходів у створенні освітнього середовища";

ЗМІНИ ДО ЗАКОНУ «Про освіту»

- стаття 1 частина перша (Основні терміни та їх визначення) доповнено пунктом 25⁻¹ такого змісту:

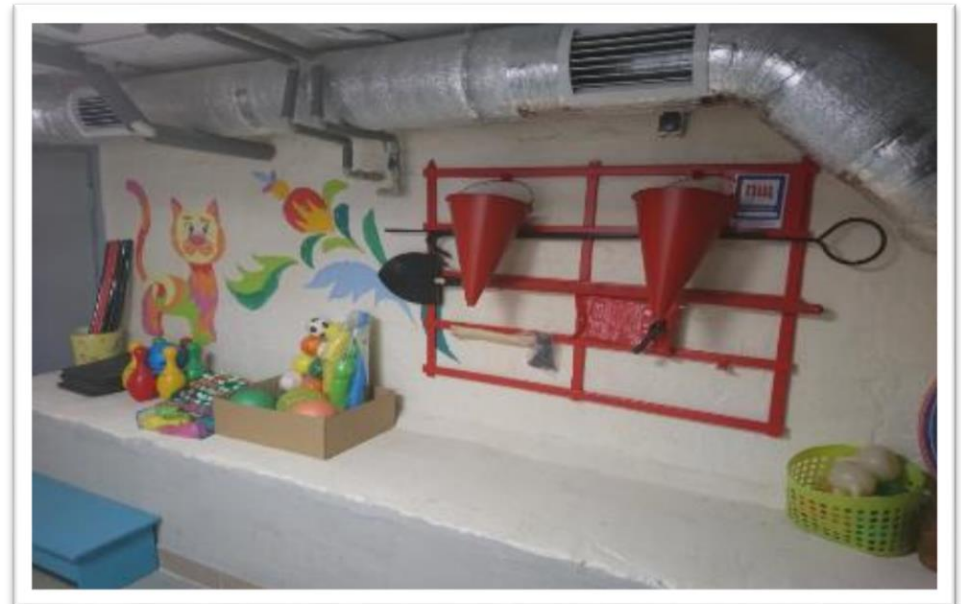
спеціальне освітнє середовище - сукупність спеціальних умов, форм, методів і засобів навчання та виховання (спеціального кадрового забезпечення та спеціальних дизайну, обладнання, допоміжного устаткування, програмного забезпечення, електронних додатків, техніки, літератури тощо), що створюються у спеціальних закладах освіти (спеціальних класах, групах) для уможливлення та/або полегшення здобуття освіти певними категоріями осіб з ООП та спрямовані на забезпечення їхнього подальшого розвитку, навчання, соціалізації, самореалізації, праці та життя в інклюзивному (безбар'єрному) суспільстві";

ЗМІНИ ДО ЗАКОНУ «Про освіту»

- **стаття 6** Засади державної політики у сфері освіти та принципи освітньої діяльності
- частину першу (засадами державної політики у сфері освіти та принципами освітньої діяльності є) доповнити абзацом такого змісту:
 - "забезпечення та розвиток безпечного і здорового освітнього середовища в закладах освіти";

ЗДО № 47

ЗМІНИ ДО ЗАКОНУ «Про освіту»

- **стаття 25** Права і обов'язки засновника закладу освіти
- абзац восьмий частини другої викласти в такій редакції:
 - *"забезпечує та контролює створення у закладі освіти безпечного, здорового та інклюзивного чи спеціального освітнього середовища із забезпеченням універсального дизайну та розумного пристосування"*;

ЗМІНИ ДО ЗАКОНУ «Про освіту»

- **Стаття 26. Керівник закладу освіти)** абзац дев'ятий частини третьої викласти в такій редакції:
 - "створює у закладі освіти безпечне, здорове та інклюзивне чи спеціальне освітнє середовище із забезпеченням універсального дизайну та розумного пристосування";
- **Стаття 41. Система забезпечення якості освіти**
 - абзац дев'ятий частини третьої (Система забезпечення якості в закладах освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти) *може включати*
 - "створення в закладі освіти безпечного, здорового та інклюзивного чи спеціального освітнього середовища із забезпеченням універсального дизайну та розумного пристосування";

ЗМІНИ ДО ЗАКОНУ «Про освіту»

- **Стаття 53** (Права та обов'язки здобувачів освіти) викласти в такій редакції:
 - абзац восьмий частини першої **здобувачі освіти мають право**
 - **«на безпечне, здорове та інклюзивне чи спеціальне освітнє середовище»;**

ЗМІНИ ДО ЗАКОНУ «Про освіту»

- **стаття 54** Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу:
 - абзац шістнадцятий частини першої викласти в такій редакції: **педпрацівники мають право** на "працю у безпечному та здоровому освітньому середовищі";
 - абзац четвертий частини другої викласти в такій редакції: **педпрацівники зобов'язані**
 - "сприяти розвитку здібностей здобувачів освіти, дбати про їхнє фізичне і психічне здоров'я, брати участь у забезпеченні та розвитку безпечного, здорового та інклюзивного чи спеціального освітнього середовища";

Зміни до Закону «Про освіту»

- **стаття 55.** Права та обов'язки батьків здобувачів освіти.
- частину третю доповнити абзацом такого змісту:
 - Батьки здобувачів освіти зобов'язані "сприяти створенню та розвитку в закладі освіти безпечного, здорового та інклюзивного чи спеціального освітнього середовища";

ЗМІНИ ДО ЗАКОНУ «Про освіту»

- **стаття 79** Фінансово-господарська діяльність частину третю (Фінансування освітньої діяльності з держбюджету може здійснюватися шляхом надання освітніх субвенцій, які відповідно до Бюджетного кодексу України та закону «Про держбюджет України на відповідний рік можуть спрямовуватися на)
- "здобуття дошкільної освіти".

ЗАКОН УКРАЇНИ «Про дошкільну освіту»

- Прикінцевими та перехідними положеннями Закону України «Про дошкільну освіту» передбачається
 - ❖ затвердження змін до (ДБН) державних будівельних норм і Санітарного регламенту з урахуванням різних типів організації освітньої діяльності, визначених цим Законом, та нових потреб щодо **забезпечення безпечного освітнього середовища,** зокрема цивільного захисту;
 - ❖ затвердження концепції цифрової гігієни дітей дошкільного віку та план заходів щодо її реалізації;
 - ❖ забезпечення прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

- **Освітній простір** - це комплекс
 - ❖ психолого-педагогічних,
 - ❖ матеріально-технічних,
 - ❖ санітарно-гігієнічних,
 - ❖ естетичних умов, що забезпечують організацію життя дітей у ЗДО

ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

- ❖ **Освітній простір** - це сфера взаємодії трьох суб'єктів
- ❖ *педагога, дитини, середовища*
- ❖ **Зона, куточок**- певний простір, що характеризується конкретними ознаками і має чітко окреслені межі.
- ❖ **Осередок** – місце зосередження певної діяльності.

- **ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ** — сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей.

ОСВІТНІЙ ПРОСТІР ЗДО

Групові кімнати;

Музична зала з набором інструментів та аудіоапаратури;

Театральна зала;

Лекотека (ігрова кімната);

Етнографічний музей;

Комп'ютерно-ігровий комплекс

Укриття

ОСВІТНІЙ ПРОСТІР ЗДО

Фізкультурна зала;

Басейн з душем;

Зимовий сад;

Фізкультурний майданчик;

Екологічна або наукова міні-лабораторія;

Методичний і медичний кабінети;

Територія дитячого садка із садом, городом і квітниками тощо.

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ «ВИХОВАТЕЛЬ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»

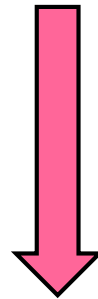
Професійні компетентності	Кваліфікаційні категорії педагогічних працівників			
	Спеціаліст	Спеціаліст II кат.	Спеціаліст I кат.	Спеціаліст вищої кат.

Б. Участь у створенні, підтримці та розвитку здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища	від 1 до 4	Здоров'язбережувальна компетентність		
		Дотримується правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил та норм, ротиєпідемічних правил, засад раціональної організації праці та відпочинку під час організації освітнього середовища, попереджає, вчасно виявляє та реагує на ознаки насильства, булінгу, жорстокого поводження, зовнішні ознаки загроз фізичній безпеці та здоров'ю здобувачів освіти.		
		Створює в освітньому середовищі емоційно-комфортну атмосферу та сприятливі умови для навчання та роботи, виявляє фактори ризику та демонструє здатність мінімізувати їх вплив		
		Проектувальна компетентність		
	Проектує та організовує групове приміщення відповідно до цілей та завдань освітнього процесу з урахуванням принципів універсального дизайну та розумного пристосування	Проектує безпечні, мобільні і динамічні, розвивальні освітні осередки відповідно до інтересів та потреб здобувачів освіти. Обирає навчально-дидактичний та ігровий матеріал відповідно до розвивального потенціалу	Вносить пропозиції щодо вдосконалення освітніх осередків у закладі дошкільної освіти	

СКЛАДОВІ СЕРЕДОВИЩА СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ:

природне

соціальне

ігрове

БАЗОВІ СКЛАДОВІ ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВОГО СЕРЕДОВИЩА:

- модульні меблі, які діти можуть легко пересувати;
- відкриті полиці з доступними матеріалами;
- дошки або фліпчарти

ЗДО № 31 ВМР

ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

- ✓ насиченість, змістовність
- ✓ варіативність
- ✓ доступність
- ✓ безпечність
- ✓ дистанції, позиції при взаємодії
- ✓ гендерність
- ✓ вільного вибору

- ✓ трансформованість
- ✓ поліфункціональність
- ✓ етапність
- ✓ самотійності і творчості
- ✓ випереджаючого розвитку
- ✓ емоційного комфорту
- ✓ естетичності
- ✓ культуровідповідності

Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної освіти
(затверджено Наказом Державної служби якості освіти України від 30 листопада 2020 р. № 01-11/71)

□ Порадник для директора ЗДО, 2022р. (ДСЯО)

Як створити внутрішню систему забезпечення якості освіти

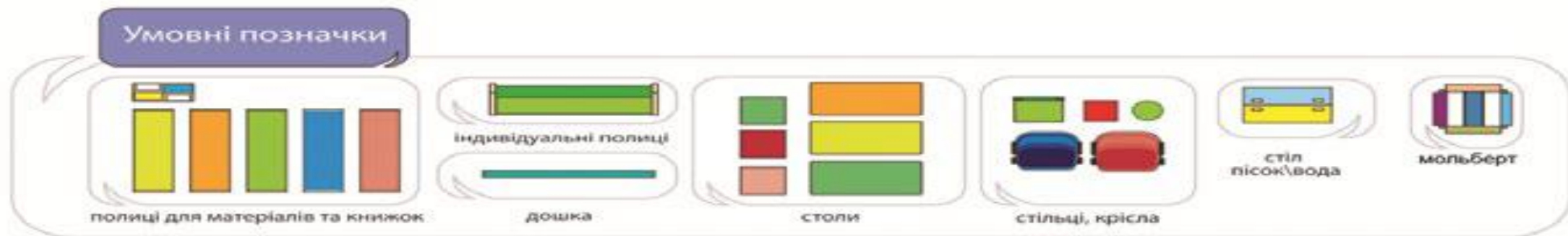
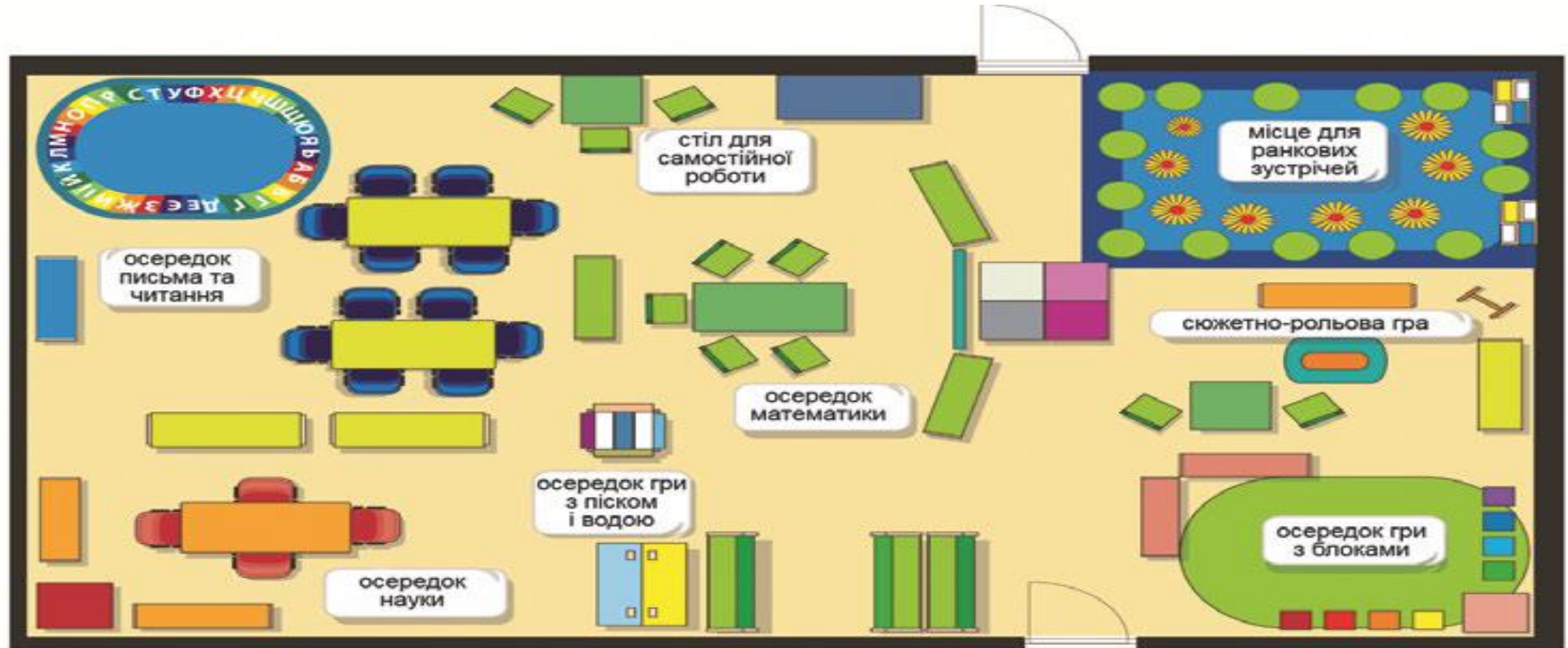

Вимоги за напрямом «Освітнє середовище закладу дошкільної освіти» (ДСЯО):

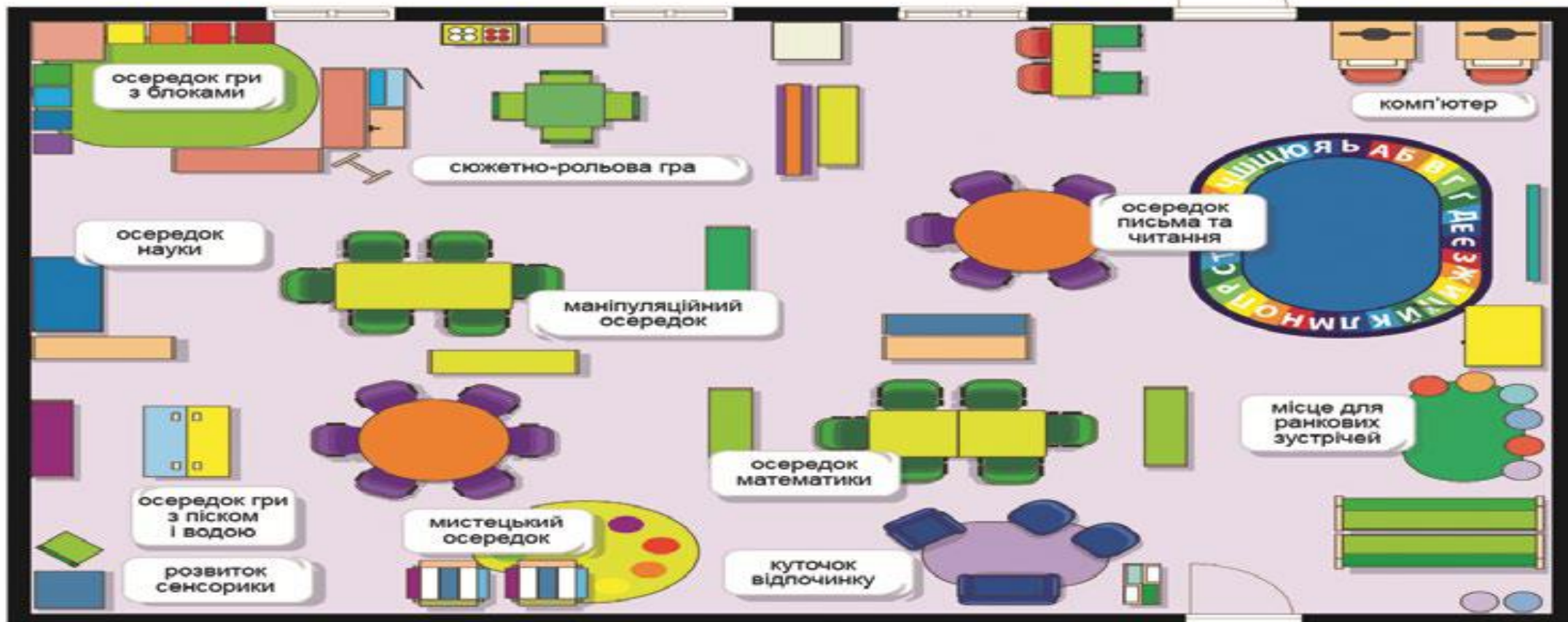
- 1.1. Створення комфортних, безпечних, доступних і нешкідливих умов розвитку, виховання, навчання дітей та праці.
- 1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації.
- 1.3. Формування інклюзивного, безпечного, розвивального, мотивувального освітнього простору

ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В ЗДО

ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В ЗДО

МІЖНАРОДНА МЕТОДИКА

«ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗДО (ECERS-3)»

ЧОМУ ECERS - 3

Використання шкали ECERS-3 як орієнтира дасть змогу:

- ❖ сприяти індивідуалізації освіти;
- ❖ урізноманітнити види діяльності дітей у дитсадку;
- ❖ наголосити на важливості комунікації вихователів з дитиною;
- *підвищити значення середовища, в якому розвивається дитина.*

ЧОМУ ECERS - 3

- Головна перевага методики - **оцінюються** не досягнення дітей, а **освітнє середовище**, яке їх оточує, характер взаємодії педагогів із дітьми та дітей між собою.
- Також шкала ECERS-3 дає змогу акцентувати увагу не на перевірці, а на дослідженні умов, створених для розвитку дитини“

ECERS-3 передбачає **спостереження**

- за простором,
- за навчальною та ігровою діяльністю,
- за повсякденними практиками особистого догляду,
- за іншими елементами освітнього середовища.

- **ECERS-3** єдиний інструмент, який вивчає весь спектр чинників у навколишньому середовищі, що впливають на розвиток дітей.

Якість освітнього середовища за ECERS полягає в тому,

- ❖ **як почувається дитина та як пізнає світ,**
- ❖ **чи безпечно їй емоційно та фізично,**
- ❖ **чи отримує приклади для наслідування з боку дорослих, які її оточують,**
- ❖ **чи середовище дійсно доступне для дитини.**

ПІДШКАЛИ МЕТОДИКИ

простір і вмеблювання;

повсякденні практики особистого догляду;

мовлення та грамотність;

підшкали методики.

види навчально-пізнавальної діяльності;

взаємодія;

структурування програми.

ПРОСТІР І ВМЕБЛЮВАННЯ

- Один із показників якості освітнього процесу в ЗДО — **створення сучасного універсального дизайну**, що робить його доступним, безпечним, розвивальним, орієнтованим на особистісний розвиток дитини задля реалізації її індивідуальної освітньої траєкторії.
- **Пріоритетності набувають варіативні моделі організації освітнього процесу в ЗДО із застосуванням сучасних технологій, освітніх програм, послуг, предметно-ігрового обладнання.**

ПРОСТІР І ВМЕБЛЮВАННЯ

- **Параметр «Внутрішній простір».**
- Меблі — столи, стільці, шафки, крісла тощо — в групових приміщеннях не повинні перешкоджали доступу дітей до ігрових матеріалів.
- Контролюйте природне освітлення приміщень:
- їх потрібно оснастити шторами, жалюзі чи ролетами. Це дасть змогу дотримуватися вимог щодо рівня освітлення та температурного режиму у вікових групах і закладі загалом.

ПРОСТІР І ВМЕБЛЮВАННЯ

- *Слід організувати безбар'єрний доступ дітей з ООП до приміщень груп:*
- роздягальні, спальні, вбиральні, ігрових осередків та осередків за інтересами, майданчиків, фізкультурної та музичної зал.
- Подбайте про відповідність ширини дверних отворів, зведіть до мінімуму висоту порогів, застосовуючи для цього спеціальні нерухомі накладки, а також подбайте про зручний механізм відчинення і зачинення дверей.

ПРОСТІР І ВМЕБЛЮВАННЯ

ЗДО № 37

- **Параметр «Умеблювання для догляду, ігор і навчання».**
- Перевірте, чи укомплектовані групові кімнати меблями для повсякденних практик, які відповідають віку та зросту всіх дітей конкретної групи.
- У приміщенні, де перебувають діти, повинно бути три та більше різновиди меблів, призначених для задоволення потреб усіх дітей у різних видах діяльності.
-

ПРОСТІР І ВМЕБЛЮВАННЯ

- **Параметр «Облаштування групового простору для ігор і навчання».**
 - Оновлення /вдосконалення змістового, технологічного та предметно-ігрового наповнення осередків діяльності за інтересами дітей.
 - Зонування тихих та гамірних осередків, у яких діти зможуть реалізувати власні потреби в діяльності та міжособистісній взаємодії;
 - Урізноманітнення тематики активностей дітей у таких осередках.
 - Облаштування в групових приміщеннях затишних куточків, наповнення їх м'якими меблями для релаксації та відпочинку дітей надувними кріслами, диванними подушками, матрацами, м'якими іграшками тощо.

ПРОСТІР І ВМЕБЛЮВАННЯ

ЗДО № 31

- Щоб урізноманітнити тематику осередків за інтересами, враховуючи потреби та інтереси дітей, методика ECERS-3 орієнтує створити в груповій кімнаті щонайменше п'ять таких осередків.
- Також організуйте простір для ігор з кубиками, рольових, вільних ігор дітей.

ПРОСТІР І ВМЕБЛЮВАННЯ

- **Параметр «Візуальне оформлення простору, пов'язане з дітьми».**
- Простір, пов'язаний з дітьми, візуально можна оформити
 - світлинами дітей,
 - їхніми мистецькими роботами,
 - тривимірними моделями дитячих робіт,
 - матеріалами, що відповідають тематиці дня / тижня, індивідуальним інтересам та віковим особливостям.
- Спонукайте вихователів залучати дітей старшого дошкільного віку до відбору елементів візуального простору та обговорення з ними можливих способів їх використання в повсякденному житті вікової групи.

ПРОСТІР І ВМЕБЛЮВАННЯ

- **Параметр «Простір для розвитку великої моторики».**
- Створення простору для розвитку великої моторики дітей у групових приміщеннях, на ігрових майданчиках.
- Оновлення технологічного та предметно-ігрового забезпечення, що стимулює розвиток «7 різних умінь дітей»: штовхати / тягнути, висіти на руках, гойдатися, стрибати на двох ногах, стрибати на одній нозі, користуватися скакалкою та/або гімнастичним обручем, котити предмети в заданому напрямку, метати, ловити, кидати, підкидати вгору тощо.

ПРОСТІР І ВМЕБЛЮВАННЯ

- **Параметр «Простір для розвитку великої моторики».**
- *Облаштування амортизаційних зон у місцях, де може відбуватися розвиток великої моторики дітей:*
 - у групових приміщеннях,
 - фізкультурній і музичній залах,
 - ігрових осередках на майданчиках.
- **Організуйте простір для розвитку великої моторики так, щоб на ньому можна було провести одночасно кілька ігор.**

ПРОСТІР І ВМЕБЛЮВАННЯ

- **Параметр «Обладнання для розвитку великої моторики».**
Урізноманітнення і кількісне збільшення стаціонарного та переносного **обладнання** для розвитку великої моторики, враховуючи вікові та індивідуальні особливості дітей, його безпечність для дітей.
- Адаптація наявного обладнання для дітей з ООП та/або придбання спеціального обладнання для розвитку великої моторики таких дітей, враховуючи їхні нозології.

Методичні рекомендації з питань забезпечення якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти за результатами дослідження ECERS-3

- Перший вебінар із серії «Якісна дошкільна освіта в Україні»: міжнародні критерії якості дошкільної освіти, світова практика дослідження за методикою ECERS-3 та план дослідження в Україні.
- Другий вебінар із серії «Якісна дошкільна освіта в Україні»: структура, зміст та достовірність шкали ECERS-3, а також процедура дослідження за цією методикою.
- Третій вебінар із серії «Якісна дошкільна освіта в Україні»: якісний освітній простір, умеблювання для гри та навчання відповідно до методики ECERS-3, а також практики повсякденного догляду для дітей дошкільного віку.
- Четвертий вебінар із серії «Якісна дошкільна освіта в Україні»: заохочення дітей до мовлення та користування книгами, ігри, мистецтво, музика та інші види навчально-пізнавальної діяльності.
- П'ятий вебінар із серії «Якісна дошкільна освіта в Україні»: взаємодія між дітьми та з дорослими, дисципліна та структурування програми в дитсадку.
- Шостий вебінар із серії «Якісна дошкільна освіта в Україні» за участі професора Гентського університету Яна Пітерса

ГРУПОВЕ ПРИМІЩЕННЯ ЗДО № 37

УКРИТТЯ ЗДО № 47

УКРИТТЯ ЗДО № 47

УКРИТТЯ

ЗДО № 47

ЗДО № 57

ТЕРИТОРІЯ ЗДО № 67

ТЕРИТОРІЯ ЗДО № 67

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Закон України «Про дошкільну освіту» від об.об.2024 р. № 3788-IX
2. «Як створити внутрішню систему забезпечення якості освіти» Порадник для директора ЗДО. -Київ, ТОВ «ОБНОВА КОМПАНІ»,2022.- 180 с.
3. Шкала оцінювання якості освітнього процесу в ЗДО. Третя редакція(ECERS-3). Тельма Гармс. Харків: Вид-во «Ранок», 2020.
4. Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти», (Затв. Наказом Мінекономіки України, 19 жовтня 2021 року № 755-21

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!